

Nesreča izseljencev naj bo našemu ljudstvu v opomin, da prave sreče ni iskati v tujini, ampak doma.

Ladja Volturmo.

Družba „Uranium-Linie“, katera je lastnica ponosne ladje, ni na bogve kako dobrem glasu. Skoro nobena država ni dovolila tej družbi prosto prodajanje prevoznih kart, ker so se pri vožnji na njenih ladjah prigodile potnikom čisto velike nerednosti. Njene ladje so stare in majhne ter zelo počasi vozijo. S temi ladjami se vozijo le revnejši sloji, židje iz Rusije in Poljskega ter včasih tudi slaboglasni ljudje. Volturmo je star 36 let. Ladja je bila dolga 99 in široka 13 m, obsegala je 2390 ton (Titanik je imel 40.000 ton). Volturmo je vozila le slabše tovarno blago in potnike. Poštenjeji potniki so se ladje skrbno izogibali.

Otroci brez starišev.

Francoski parnik Turén je predčerašnjim priplul v francosko mesto Havr; na njegovem krovu je 62 rešenih s ponosne ladje Volturmo. Nesrečniki se skoraj niso dali prepričati, da so prišli na trdo zemljo. Med njimi je tudi 8 otrok, ki so bili rešeni brez starišev in ki v enomer s solzami kličejo po očetu in materi.

Kako je nastal ogenj.

Iz Novega Jorka se poroča, da je nastala nesreča radi nezadovoljnosti mornarjev, kateri so že delj časa zahtevali višje plače. Malo pred odhodom parnika je dobilo ravnateljstvo „Uranium“-družbe grozljivo pismo, v katerem se je družbi naznanilo, da se bo ena njenih ladij zažgala, če se zahteve mornarjev ne izpolnijo. Radi tega se sumi, da je Volturmo žrtev zločinke roke nezadovoljnih mornarjev, ki so na zadnjem delu ladje zažgali bombo ali pa peklenjski stroj.

Zopet velika nesreča.

150 mrtvih.

V rudniku „Universal“ pri Kardifu na Angleškem se je zgodila v torek, dne 14. oktobra dopoldne velika eksplozija (razstrelba). V rovu, kjer so se vneli plini, se je isti čas nahajalo 700 delavcev. Pok eksplozije je bil tako silen, da se je ves roval zasul ter se je na površju porušilo več hiš. V rovu se je vnel požar, vsled katerega so bila rešilna dela zelo otežkočena. V torek do popoldne so potegnili iz rova 150 mrličev, ki so večinoma grozno ožgani in razmesarjeni. 327 rudarjev pa je bilo rešenih. Rešilna dela se nadaljujejo.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

19. nedelja: 23. po Binkoštih. Posvečenje cerkva; Peter Alk., sp. 20. ponedeljek: Janez Kancijan, spozn.; Felician, mučenec. 21. torek: Uršula, devica; Hilarijon, opat. 22. sredo: Kordula, devica in mučenica; Marija Saloma. 23. četrtak: Severin, škof; Peter Pashazij, spozn. 24. petek: Rafael, nadangelj; Kristina, mučenica. 25. sobota: Krisant in Krišpin, mučenika; Bonifacij, papež.

* **Odlikovanje.** C. g. dr. Janez Jančič, župnik v Št. Petru v Savinjski dolini, je bil povodom posvetitve novega velikega oltarja imenovan za knezoškofjskega duhovnega svetovaleca.

* **Duhovniška vest.** C. g. o. Benko Čirič, dosedaj kapucin v Marau-u, je sprejet v minoritski red ter je nastavljen za kaplana v Ptuj.

* **Iz poštna službe.** Poštarica v Ločah, Julija Planker je dobila poštni urad Zg. Kungota.

* **Mehorjani!** Te dni se vam delijo knjige družbe sv. Mohorja. Naj vsak Mohorjan ob sprejemu knjig daruje vsaj 10 vin. za Slovensko Stražo. Gg. poverjeniki, opozorite ude na to, Slovenska Straža potrebuje nujne podpore.

* **Slovenska Straža** je imela pretečeno nedeljo na Jesenicah na Gorenjskem svoj občni zbor. Udeležba je bila zelo obilna. Iz poročil o delovanju društva posnamemo, da je imela Slovenska Straža v zadnjem poslovnem letu 90.528 K 75 vin. dohodkov, izdatkov pa 64.279 K 77 vin. Društveno premoženje znaša 51.115 K 47 vin. Največji dohodek je dala loterija, in sicer 35.616 K 85 vin. Iz Stajerskega je dobila Slovenska Straža 9.739 K 52 vin. dohodkov. Od svojega početka pa do sedaj je izdalo društvo v narodno-obrambne namene lepo svoto 89.748 K 33 vin. Za predsednika je bil zopet izvoljen državni in deželni poslanec Jarc, tudi ostali odbor je ostal večinoma stari. Upamo, da bo Slovenska Straža v bodoče dobivala še več podpore pri rodoljubnih Slovencih in Slovenkah, da bo zamogla v polni meri vršiti potrebno delo v pomoč obmejnim Slovencem.

* **Koledar Slovenske Kmečke Zveze** je dotiskan in je zdaj pri knjigovezu. Razpošiljal se bo naročnikom okrog 8. novembra. Kdor si ga naroči še do 1. novembra t. l. in pošlje obenem denar, ga dobi še vedno za 1 K. Pozneje bo stal koledar 1 K 50 vin. Opozorjamo še, da je to žepni koledar, ki ima poučno tvarino in obsega zapisnik za delavce, zapisnik za dohodke in stroške in okrog 50 listov praznega besede-papirja za zapiske. Večan je v platno. — Somišljeniki, na delo še torej za svoj koledar, da se bodo udomačili v vsaki kmečki hiši!

* **Kako ljubijo v Nemčiji Avstrijce.** Če pride Avstrijec delat v Nemčijo, mora plačati, ker ni nemški državljani, po 5 mark za legitimacijo. Potem pa mora plačati še vsakega četrta leta davek, ki je

odmerjen po zaslužku. Italijani pa plačujejo v Nemčiji za legitimacijo le po 2 marki 50 pfenigov. Če pridejo Italijani delat v Avstrijo, pa ne plačajo nobene davka. A vedno odnašajo iz iste Avstrije, katero doma vedno kolnejo, laški zidarji milijone.

* **Socialni demokratje in vera.** Že otrokom, ki obiskujejo solo, je znano, da so socialni demokratje poleg liberalcev najstrupenejši nasprotniki vere. To so že opetovano dokazali. Letos so imeli, in sicer pred kratkim, rdečkarji strankarski shod v Jeni na Nemškem. Ob sklepu shoda so imeli posebno zborovanje, na katerem so sklenili pozvati sodruge, naj prično izstopati iz katoliške cerkve. In res so se še isti večer priglasili 103 sodrugi. In potem se drznevo lagati rdečkarji po svojem časopisju, da jim je vera zasebna stvar posameznika. Če pa delavec obiskuje cerkev in prejema sv. zakramente, nima miru pred temi brezverci. V naših krajih je še mnogo poštenih, katoliško mislečih delavcev samo zaradi tega pri socialnih demokratih, ker so tudi drugi zraven. Dandanes velja pravilo: Za katoliškega delavca v socialni demokraciji ni prostora!

* **Dobrote v tujini.** Pred 14 dnevi je pripeljal parnik v Trst 1800 izseljencev, ki so se vrnili iz obljubljene dežele onkraj morja. Kakšna obljubljena dežela pa je to, spričuje dejstvo, da je bilo med temi izseljenci 500 pohabljenih, ki so pustili svoje zdravje v Ameriki. To je povedal mož iz Mekinje na Gorenjskem. Poln upanja se je podal v Ameriko, a s polomljenimi udi je komaj živ dospel na svoj dom. Zares, ljudje de-rejo slepo v nesrečo, kakor ponočne veše v ogenj. — Ljudje božji, ostajajte doma ter ne nosite v tujino svojega zdravja naprodaj! — Kakor poročajo listi iz Nemčije, so rudniki na Nemškem, posebno na Vestfalskem, vsled slabe kupčije in velike zaloge odpustili zelo veliko delavcev. Glasom poročil ne bodo sprejemali sedaj priseljencev še tako kmalu, ker je tamošnjih delavcev še na tisoče brez dela. Svarimo torej nujno naše ljudi, da se ne izseljujejo na Vestfalsko in sploh v rudnike na Nemškem, ker ne bodo dobili dela!

* **Pismo iz Amerike.** Milwaukee Wis. dne 20. sept. Ker nas „Slovenski Gospodar“ obiskuješ kot dober prijatelj iz stare domovine in te vselej z veseljem pričakujemo, sprejmi tudi ti od nas par vrst. Naše mesto leži ob velikem Mišiganskem jezeru in ima blizu pol milijona prebivalcev. Tu je naseljenih več tisoč Slovencev in drugih Jugoslovanov. Veliko je Poljakov, Čehov in Nemcev. Mesto ima velikansko industrijo z različnimi tvornicami, kjer je zaposlenih na tisoče naše ljudi. Kako je tu močan katoliški življenj, se je videlo ob času katoliške konvencije ali zborovanja katoliških društev od 10. do 14. avgusta. V nedeljo, dne 10. avgusta, so imela katoliška društva slovesen obhod ali procesijo po mestu; korakala so z desetimi godbami, in sicer eno uro mimo enega mesta. Našelo se je mož v obhodu čez 15 tisoč in gledalcev čez 100 tisoč. Slavnosti se je udeležilo tudi dvoje slovenskih društev s svojimi slovenskimi znaki. Vse znance in prijatelje iskreno pozdravlja Fr. P., rojak od Sv. Trojice v Slov. gor.

* **Koliko romarskih vlakov prihaja v Lurd.** V l. 1912. je došlo v Lurd 449 posebnih vlakov. Razdele se tako: Na Francosko 316, Belgijo 36, Lasko 22, Spansko 20, Nemčijo 23, Švico 12, Avstrijo in Angleško po 4, Holandsko 3, Ogrsko 2 in Luksenburško 1. Ti romarji, došli s temi vlaki, so bili: 200.969 Francozov, 49.369 pa jih je pripadalo drugim narodnostim, 65.000 sv. maš se je bralo in 791.000 sv. obhajil podelilo. 560 zdravnikov se je zglasilo v pisarni, kjer se pripravljajo čudežno ozdravljeni romarji.

* **Strah štajerskih Nemcev.** Nemški lovi nima-jo sreče. Do danes se še med njimi ni ušel oni srečni in korajžni človek, ki bi zverino, katera Nemcem še vedno mori živino, ustrelil.

* **Kolera se zopet širi.** V Bosni je na novo obolelo 12, na Ogrskem 17 in na Hrvaškem 9 oseb.

* **Poljealski tečaj** v domobranskih garnizijah. Domobransko ministrstvo bo uvedlo v letošnjem vojaškem letu v vseh garnizijah, če se priglasijo dovolj udeležencev in bodo učitelji na razpolaganje, polje-delske tečaje za moštvo.

* **Bik za 36.000 mark.** Da se lepi konji, zlasti pa žrebci, včasih izredno drago plačujejo, je pač splošno znano dejstvo, a pri goveji živini je kakšna izredna visoka cena nekaj nenavadnega. Tako nenavadna cena je bila nedavno tega odšteta za plemenskega bika v državi Kolumbija v Ameriki. Omenjeni bik ni veljal nič manj nego 36.000 mark, ki je pa tudi najlepša žival, kar jih je bilo na veliki goveji razstavi, ki so jo priredili bogati ameriški živinorejci.

* **Tržno poročilo.** Trgovska poročila glede usnja kažejo v zadnjem času strahovito zvišanje cen. V zadnjih 10. letih so se cene za usnje potrojile. Nekaj so krive temu zadnje vojske, nekaj pomanjkanje živine in surovih kož, nekaj baje tudi kitajska država, ker mora sedaj po vladnem določilu vsak nositi usnjate čevlje. Naj bo vzrok že ta ali ta, dejstvo je, da so cene usnja in usnjatim izdelkom splošno zelo poskočile, kar pač najbolj čuti oni, ki mora čevlje kupiti. Tolažba je edino ta, da to ni le pri nas, ampak splošno po celim svetu. — Med lastniki avstrijskih cementnih tovarn je prišlo do nesoglasja in najbrž se cementni kartel razide, na kar bi nastala konkurenca, ki bi cement pocenila. Listi že poročajo, da se bo z novim letom cena cementu znižala za 1 K pri 100 kg. — Sadje ima letos zadovoljivo ceno. Za jabolka se sedaj plačuje od 18—30 vin. za kilogram, za žlahtne

hruške pa celo 24—36 vin. — Vinotržci še vedno vstrajajo pri cenah, ki smo jih omenjali v zadnji številki. Vinorejci! Ne prenačajte se! Na spomlad bodo cene vinu gotovo boljše. — Cena živini po malem napreduje. Posebno cene svinjam se močno dvigajo.

* **Gradeo.** Slov. kat. izobraževalno društvo „Kres“ v Gradcu vabi na veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 26. oktobra v dvorani restavracije „Goldener Stern“, Sparersbachgasse 65 z zelo vsakovrstnim vsporedom. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Slovenci in Slovenke vsi na krov!

* **Živinorejski tečaj.** Na deželni sadijski in vinarski šoli v Mariboru se vrši od 17. do 23. novembra t. l. tečaj za rejo živine. Natančnejše v inseratu.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Okrajno glavarstvo razglašča, da je stopil za celo mariborsko okrajno glavarstvo zopet v veljavo pasji kontumac. Pri Slovenski Bistrici so baje ustrelili nekega psa, pri katerem se je pokazala steklina. Čudno je, da mariborsko okrajno glavarstvo v navodilu na župane poziva lovec, naj vse prosto po polju tekajoče mačke in pse brez nagobčnikov postrelijo. Ali naj kmet tudi mačkam preskrbi nagobčnike? Ta poziv je kakor nalašč dobrodošel za lovec.

m **Sp. Gasteraj.** Dne 20. t. m. se bodo vršile zopet nove občinske volitve. Volilci! Ne dajte se premotiti od ljudi, kateri so s svojim ravnanjem povzročili nepotrebne stroške za nove občinske volitve, najmanj pa od nekaterih cincarjev, kateri si domišljajo, da so pristaši Slovenske Kmečke Zveze, pri vsakih volitvah pa pohlevno capljajo za štajercijanci. Vsak, kdor ima kaj smisla za blagor občine, bo na dan volitve oddal svoj glas možem, katere nam priporočajo pristaši Slovenske Kmečke Zveze. Zmaga mora biti naša!

m **Sv. Benedikt** v Slov. gor. Tukaj se je pretekli teden zastupila in umrla, previdena s sv. zakramenti, 25letna mladenka Ivanka Pivec. Vsa leta je pomagala pri naših narodnih prireditvah. Bila je izvrstna igralka, pevka in tudi pri tamburaših je bila med prvimi. Dobra in pridna je bila do zadnjega časa. Ničeh ni vedel o njej nič slabega, pa vsak jo je rad imel zavoljo njene ponižnosti in prijaznosti. Letošnje poletje pa jo je neki ničvrednež od Sv. Trojice, štajercijanski fant, pretepač, ponočnjak, vjel v svoje mreže in jo vsled tega gnal v rano smrt. Vse jo obžaluje! Krivda ni toliko na njeni strani, kakor na ničvrednem zapeljivcu in nekoliko tudi na materi, ki je za prepovedano znanje vedela, pa ga ni po dolžnosti preprečila. Bog bodi Ivanki milostljiv in v miru naj počiva v zgodnjem grobu.

m **Sv. Benedikt** v Slov. gor. V nedeljo, dne 28. septembra, so se v Zagajskem vrhu na paši sprli otroci slovenskega kmeta Ješovnika in nemškega njegovega soseda Hödl-a. Vsled tega sta kmalu nato prišla v prepri Ješovnik in Hödlov večji sin, katera eba po kakih 17 let, pri čemur je Hödl Ješovnika sunil z nožem v prsi in mu ranil tudi pljuča. Hödl, o katerem je njegov oče sam rekel: Der Luisl, der wird erst a Gauner werden“ (Lojzek, ta še bo postal prvi nepridiprav), so orožniki odgnali pod ključ, Ješovnik pa težko bolan leži doma. — V sredo, dne 1. oktobra, so se zopet v Trsteniku fantje-ponočnjaki med seboj skavsali, pri čemur je neki Ljubec iz Ihovskega vrha Petra Kavčič, ki je bil sicer že pri več pretepih dejansko zaposlen, občutno ranil na vratu in licu ter mu odrezal celo kos ušesa. Pravijo, da mu bodo mesto odrezanega kosa prišli kos zajčjega ušesa.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Glasom poročila graške „Tagespošte“ je bil tukajšnji krečmar in lesotrtec Jakob Novak dne 4. t. m. v Mariboru obsojen zaradi krive na en teden zapora. Dolgov je naredil čez 179.000 K, premoženja pa ima samo 85.000 kron! Njegov krčmo nazivljejo nemčurji „Unser deutsches Heim.“ Tam imata Sängerbund in Turnverein svoje veselice. Tam je shranjen tudi nemški Vorschuss- und Spar-Verein. Tam se zbirajo tudi vsi zagrizeni nemčurji, ki so pogoreli s svojo zlobno tožbo proti Karolu Brezočniku.

m **Makole.** Dolgo časa že prebiram našega ljubega „Slovenskega Gospodarja“ in zasledujem gibanje slovenske mladine na Spodnjem Štajerskem. Povsod isto navdušenje, isto kopnenje po izobrazbi! Kaj pa pri nas? Z eno besedo, nič! Imamo Izobraževalno društvo, imamo Mladeniško Zvezo, imamo Dekliško Zvezo, da, celo telovadni odsek Orel smo si ustanovili! A če kdo pregleduje naše časnike, ne najde nikjer imena našega slavnega trga, kakor bi pri nas spali, kdo ve, kako trdno spanje. Res je, spimo. Mladeniška in Dekliška Zveza skličeta vsakoletni občni zbor (včasih niti tega ne) in konec je vsega. Podružnica Slovenske Straže pa niti tega ne! Da bi pobiral kdo vsakoletne prispevke udov, mi je popolnoma neznano. Izobraževalno društvo priredi enkrat ali dvakrat na leto kakšno veselico in misli, da je rešilo svojo čast. In Orel? Bolje, da molčim! Vprašajmo se, kaj je temu vzrok? Mogoče pomanjkanje navdušenja in sploh smisla za kaj takega pri naših fantih in dekletih? Nikakor ne! Ampak vzrok temu je pomanjkanje pravega voditelja. Tisti, ki bi bili za to poklicani, se delu odtegujejo in se ne brigajo za naša društva prav nič. Da bi se pa našel med našimi mladeniči ali mladenkami kdo, ki bi vzel stvar v roke in bi spravil življenje v naših društvih v pravi tir, skoraj ni pričakovati. Toliko naj bo za sedaj dosti! — Makolski mladenič.

m **Slovensko gledališče** v Mariboru. V nedeljo, dne 19. t. m. ob pol 8. uri zvečer se priredi predstava „Naš župnik, gospod Jakob“.